

Kaj je interspolnost?

Interspolnost je spekter različnih načinov, kako se na človeškem telesu pojavljajo tako moške kot ženske značilnosti. Gre za različne kombinacije spolnih značilnosti, ki niso biološko popolnoma tipično ženske ali popolnoma tipično moške. Značilnosti interspolnosti lahko opazimo takoj ob rojstvu, v otroštvu, kasneje v puberteti ali šele v odraslosti. Do danes poznamo več kot 30 različnih pojavnosti interspolnosti. Vse izmed njih so biološke in jih oseba ne izbere sama, prav tako na njih nimamo nobenega vpliva^{1 2}.

Interspolnost je bolj pogost pojav, kot si mislimo. V splošni populaciji je interspolnih oseb med 0,05% do 1,7%³, kar je v današnji Sloveniji tudi do 36,000 ljudi.

Interspolnost nima nobene povezave s spolno usmerjenostjo.

Kako govoriti o interspolnosti?⁴

- ✗ To ni bolezen → Bojan ima interspolnost; Liza trpi za interspolnostje;
- ✗ ne uporabljamo zastarelih terminov → Benjamin je hemafrodit;
- ✗ interspolnost ni spolna usmerjenost → Dragica je interseksualna oseba;
- ✗ neprimerni izrazi → Hana je dvespolnica.

Primerna raba: **Marjan je interspolna oseba.**

Kako sodelovati z zdravniki?¹

Interspolnost je v medicini pogosto poimenovana kot motnja spolnega razvoja. To pomeni, da je pojmovana kot napaka in jo je potrebno operirati. **Vendar:** Interspolnost je naravni pojav. Sam po sebi ne potrebuje nobene operacije, da bi otroka naredili bolj »normalnega«. V praksi so protokoli sprejemanja odločitev o medicinskih posegih pri interspolnih osebah, ki niso nujni, dejansko nejasni in neenotni.

- Večina interspolnih oseb za zdravo življenje ne potrebuje operacije, nenujni posegi pa lahko vodijo do zdravstvenih težav. Kadar nam je predlagan katerikoli medicinski poseg, se posvetujmo o tveganjih. Ali je morda tveganje manjše, če posega ne izvedemo?
- Če razlage medicinskega osebja ne razumemo, **prosimo za razlago**, tudi če je ta potrebna večkrat. Zaposimo lahko tudi za **mnenje drugega zdravnika** ali sami poiščemo več informacij.
- Kadar je v medicinski ustanovi otrok »odvzet«, pojdemo z njim ali za to prosimo osebo, ki nas spremlja. Bodimo prisotni in poizvedimo, kaj se dogaja.
- Če operacija ni življenjskega pomena, o njej razmislimo, vzemimo si čas in se dobro informirajmo – **ko je operacija enkrat opravljena, je ne moremo več popraviti.**

Starš, okej je, ...²

- če imaš ob vsem tem mešane občutke (jeza, veselje, žalost, presenečenje, strah, sram, krivda, ...);
- če se počutiš nemočno in potrebuješ podporo;
- če ne poznaš vseh odgovorov in ne veš, kako reagirati v vsaki situaciji;
- če ne želiš odgovarjati na (neprimerna) vprašanja bližnjih ali znancev;
- če se ne znaš vedno dobro izraziti;
- če nekaterih stvari ne razumeš;
- če rabiš več časa, da o stvareh premisliš.

Kako v vsakdanjem življenju?²

Kaj otrok potrebuje?

- Kot vsi ostali otroci, tudi inter spolni otrok **potrebuje ljubezen, pozornost in sprejemanje**. S tem otroku gradimo samozavest in avtonomnost. Pomembno je, da otroka podpiramo in mu dajemo vedeti, da smo njegovi zavezniki, kadar se sreča z življenjskimi izzivi.

Najprej podpiramo sebe.

- Da svojega otroka lažje podpremo, moramo najprej poskrbeti zase. Poiščimo krog podpore (partner_ica, stari starši, ostali sorodniki, prijatelji, strokovnjaki...), ki nam lahko pomaga v težkih situacijah in s katerimi lahko odprto govorimo o inter spolnosti.
- Iščimo informacije o inter spolnosti, o tem, kaj se dogaja, kaj lahko storimo, kako lahko reagiramo. **Znanje nas krepi.**

S kom naj delim informacije?

- Če želimo, lahko informacijo o inter spolnosti svojega otroka delimo s svojimi najbližjimi ali pa se o njej odprto pogovarjamo z vsemi. To je individualna odločitev vsake družine. Ko delimo informacije, nismo dolžni pojasnjevati vsega, delimo to, kar si želimo ali kar je pomembno. **(Neprimerna) vprašanja lahko tudi zavrnamo.**
- Ob tem priporočamo, da institucijam (vrtec, šola, zdravnik), kamor otrok redno zahaja, povemo, da je otrok inter spolna oseba. Tako bodo lahko tudi oni informirani o tem, kaj se dogaja. Skupaj z njimi načrtujmo, kako lahko otroka podpremo. Včasih tudi strokovnjaki ne vedo, kako sami ravnati, zato z njimi sodelujmo.
- Informacijo je potrebno deliti tudi s svojim otrokom, da lahko razume, kaj se dogaja ter **kako deluje njeno_govo telo**. Pri tem uporabljamo letom primerne razlage. Govorimo lahko nasploh o telesih, o spolih, o različnosti. Pomembno je, da smo iskreni in podporni.

Kakšnega spola je otrok in kako naj ga vzgajamo?

- Otrok je inter spolna oseba, vendar v naši družbi to pogosto nima pravega prostora. Otroka zato lahko vzgajamo glede na spol, ki se nam zdi bližji ali pa se poskušamo **distancirati od spolnih vlog**. Otroka ne silimo v določeno spolno vlogo. Ko bo otrok dovolj star, nam bo povedal, kako se počuti ter identificira. Pomembno je, da takrat poslušamo in se po potrebi prilagodimo. Vedno sledimo otroku.

Tukaj smo pogledale i me i, lahko tudi ve i!

¹ Zagovornik načela enakosti Republike Slovenije. (2020). *Posebno poročilo – Položaj inter spolnih ljudi v medicinskih postopkih*. <https://www.zagovornik.si/wp-content/uploads/2021/01/Posebno-porocilo-Polozaj-inter-spolnih-ljudi-v-medicinskih-postopkih.pdf>

² IGLYO, OII Europe, EPA. (2018) *Supporting your intersex child – A parents' toolkit*. https://oiieurope.org/wp-content/uploads/2018/10/Supporting-your-intersex-child_WEB_final.pdf

³ Unfe. (2017) Fact sheet - Intersex, <https://www.unfe.org/wp-content/uploads/2017/05/UNFE-Intersex.pdf>

⁴ Remec, L. A.(2022) Kaj je inter spolnost? <http://www.dih.si/lgbtqia/2022/o-inter-spolnosti>

Brošuro smo ustvarile_i: Žan Jesenko, Naja Keser, Sara Lah, Domen Perovšek, Nadja Ratek in Urška Žibrat.

V sodelovanju z: mag. Sonja Čandek, dr. Karmen Mlinar in izr. prof. dr. Matej Sande

Recenzija: dr. Mina Paš

Študentski projekt podpira Oddelek za socialno pedagogiko